

БАСЕЙНОВА РАДА СІВЕРСЬКОГО ДІНЦЯ ТА НИЖНЬОГО ДОНУ

84122 Україна, Донецька обл., м. Слов'янськ, вул. Торська, 35
Тел./факс: (06262) 2-78-94, (06262) 2-61-61
e-mail: sd@sdbuvr.gov.ua

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова басейнової ради

Сіверського Дінця та нижнього Дону

 Олександр ЛИХАЧ

01 листопада 2023 року

ПРОТОКОЛ ЗАСІДАННЯ № 13

01 листопада 2023 року

Головував: голова басейнової ради Сіверського Дінця та нижнього Дону
Олександр Лихач

Присутні: 27 членів басейнової ради Сіверського Дінця та нижнього Дону,
11 запрошених. Усього 38 осіб (список додається).

Порядок денний засідання:

1. Про кінцеву версію Плану управління річковим басейном Дону, процедуру стратегічної екологічної оцінки (СЕО) та громадських обговорень згідно з план-графіком процесу у 2023 та 2024 роках.

2. Проект програми заходів по Харківській, Донецькій та Луганській областях Розділу 8 Плану управління річковим басейном Дону в частині поверхневих вод.

3. Обговорення та ухвалення Розділу 8 «Повний перелік програм (планів) для району річкового басейну чи суббасейну, їх зміст та проблеми, які передбачено розв'язати».

1. Про кінцеву версію Плану управління річковим басейном Дону, процедуру стратегічної екологічної оцінки (СЕО) та громадських обговорень згідно з план-графіком процесу у 2023 та 2024 роках.

СЛУХАЛИ: Сергія Трофанчука – начальника Сіверсько-Донецького басейнового управління водних ресурсів, заступника голови басейнової ради.

Розробка 9 планів управління річковими басейнами (ПУРБ) та їх затвердження Кабінетом Міністрів України визначено Водною стратегією України на період до 2050 року (затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2022 р. № 1134-р).

Розробка ПУРБ Дон (суббасейн Сіверського Дінця та нижнього Дону) в межах Харківської, Донецької і Луганської областей здійснювалася Сіверсько-Донецьким БУВР спільно з Регіональним офісом водних ресурсів у Харківській області з урахуванням рішень басейнової ради.

В рамках підготовки Плану управління річковим басейном в басейні Сіверського Дінця одним з перших в Україні у 2019 році було розпочато здійснення діагностичного моніторингу за європейським стандартами, який до березня 2022 року здійснювався в регулярному режимі (один раз на місяць) у 72 точках спостережень на території Харківської, Донецької і Луганської областей. (34, 27 та 11 відповідно по областях).

У 2023 році із загальної кількості затверджених програмою пунктів моніторингу державний моніторинг поверхневих вод в суббасейні р. Сіверський Донець здійснюється у 35 пунктах моніторингу у місцях, де дозволяє оперативна військова ситуація.

Оцінка хімічного стану масивів поверхневих виконувалася за 37 показниками у відповідності до переліку речовин для визначення хімічного стану масивів поверхневих вод, затвердженого наказом Мінприроди від 06.02.2017 № 45 та Методики, затвердженої наказом Мінприроди № 5 від 14.01.2019 р., та є складовою частиною оцінки екологічного стану, що враховувалася при складанні програми заходів для досягнення доброго екологічного стану масивів поверхневих вод ПУРБ Дону.

В період 2018 по 2023 роки згідно з планом-графіком, затвердженим Мінприроди, були розроблені 8 основних розділів ПУРБ Дону, майже всі розділи протягом цього періоду оновлювалися та коригувалися для врахування впливу військових дій, а також впливу діяльності підприємств вугільної промисловості, оцінки стану підземних вод тощо.

Формування проєкту ПУРБ (всіх розділів) вже на завершальному етапі підготовки його для проведення процедури СЕО та громадських обговорень (протягом січня-червня 2024 року), що пройшли всі етапи від:

визначення Головних водно-екологічних проблем для району річкового басейну річки Дон з суббасейнами Сіверського Дінця та нижнього Дону в межах Харківської, Донецької і Луганської областей;

до розробки заходів з визначенням їх економічної ефективності на основі аналізу вартості та досяжності цілей, з агрегацією за типами на рівні річкового басейну та визначенням обґрунтованих винятків досягнення екологічних цілей (Розділ 5).

Розділ 8 «Повний перелік програм (планів) для району річкового басейну чи суббасейну, їх зміст та проблеми, які передбачено розв'язати» представлено на розгляд та ухвалення.

Програму заходів розроблено відповідно до вимог Методичних рекомендацій щодо встановлення екологічних цілей, розробки програми заходів та виконання аналізу економічної ефективності програми заходів Плану управління річковим басейном.

Заходи, які увійшли до програми, а їх 205 на 104 масивах поверхневих вод, пройшли узгодження з місцевими органами самоврядування, погоджені з обласними військовим адміністраціями, а також з Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України щодо планування заходів на тимчасово окупованих територіях та ведення активних бойових дій.

План управління річковим басейном як секторальний стратегічний документ, розроблявся та має реалізовуватися у міжвідомчій взаємодії з документами регіональних та місцевих стратегій – Планами відновлення та розвитку регіонів та територіальних громад, зокрема, за напрямом 6. «Захист навколишнього природного середовища, відтворення та сталі використання природних ресурсів».

На рівні між секторальних комунікацій ПУРБ має бути взаємопов'язаний з Планами управління ризиками затоплення, Стратегією з екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року, а також з Національним планом дій з охорони НПС та Регіональними програмами з ОНПС, а також відповідати Основним засадам (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2030 року.

На наступному засіданні буде представлена кінцева версія Плану управління річковим басейном в цілому, після чого 1 грудня цього року цей проект буде оприлюднено перед початком проведення процедури Стратегічної екологічної оцінки.

Слід відмітити активність учасників басейнової ради, якими надавалися конструктивні пропозиції, що були враховані в кінцевій версії проекту Програми, яка має бути ухваленою на сьогоднішньому засіданні.

ВИСТУПИЛИ:

ГОЛОСУВАЛИ:

«ЗА» – 27

«ПРОТИ» – немає.

«УТРИМАЛИСЬ» – немає.

Рішення прийняте 27 голосами, що становить 100 % голосів присутніх на засіданні членів басейнової ради Сіверського Дінця та нижнього Дону.

ПР-1

ВИРІШИЛИ:

1. Взяти до відома інформацію про підготовку кінцевої версії Плану управління річковим басейном Дону для розгляду та ухвалення її до 1 грудня 2023 року, про процедуру стратегічної екологічної оцінки (СЕО) та громадських обговорень згідно з план-графіком процесу у 2023 та 2024 роках.

2. Проект програми заходів по Харківській, Донецькій та Луганській областях Розділу 8 Плану управління річковим басейном Дону в частині поверхневих вод.

СЛУХАЛИ: Світлану Барабаш – заступника начальника Сіверсько-Донецького БУВР

Програма заходів в частині поверхневих вод розроблено Сіверсько-Донецьким БУВР та РОВР у Харківській області спільно з місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання, неурядовими громадськими організаціями, науково-освітніми установами та іншими заінтересованими сторонами з урахуванням пропозицій та рішень Басейнової ради Сіверського Дінця та нижнього Дону у відповідності з Методичними рекомендаціями щодо встановлення екологічних цілей, розробки програми заходів та виконання аналізу економічної ефективності програми заходів Плану управління річковим басейном, схвалених на засіданні НТР Держводагентства України 12 липня 2023 року, та Порядком розроблення ПУРБ.

Забезпечено комунікацію з Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України та отримано відповідь на основі інформації Донецької,

Луганської та Харківської обласних військових адміністрацій, що виконання заходів з реконструкції та будівництва каналізаційних очисних споруд населених пунктів, каналізаційних мереж та зливової каналізації міст та інших населених пунктів є доцільним у період повоєнного відновлення, так як реалізація заходів можлива після повного завершення бойових дій, деокупації та розмінування території, визначення технічного стану об'єктів та актуалізації інформації щодо відновлення промисловості в регіонах.

Для поверхневих вод ПЗ включає 205 заходів на 104 МПВ, спрямованих: на зменшення забруднення органічними, біогенними й небезпечними речовинами від точкових та дифузних джерел; покращення/відновлення гідрологічного режиму та морфологічних показників у разі порушення вільної течії річок, гідравлічного зв'язку між руслами річок та їх заплавами, гідрологічних змінах, модифікації морфології річок; на зменшення впливу військових дій; заходи, спрямовані на вирішення інших ГВЕП РБ Дону, визначених з врахуванням специфіки басейну.

Окремі заходи мають перехресний вплив, тобто спрямовані на декілька ГВЕП.

У 2021 році до поверхневих водних об'єктів суббасейну р. Сіверський Донець скид зворотних вод здійснювали **156 підприємств**, з яких до програми заходів включено **72**:

- **всі 53 комунальні підприємства та підприємства, що приймають стічні води від населення** (у тому числі в Донецькій області 2 підрозділи КП «Компанія «Вода Донбасу», що розташовані на тимчасово окупованій території з 2014 року, але по яких є відомості).

(Серед них найбільші: КП «Харківводоканал»; КП «Чугуїввода»; КП «Компанія «Вода Донбасу»; КП «Словміськводоканал»; КВП «Краматорський водоканал»; КП «Попаснянський районний водоканал»; ЛКСП «Лисичанськводоканал»)

- **19 промислових підприємств**, що здійснюють скид виробничих вод з небезпечними забруднюючими речовинами, та від яких отримано підтвердження.

До програми заходів не було включено 84 підприємств, з яких 65 здійснюють скид теплообмінних, кар'єрних, поверхневих (дощових та талих) з території підприємства, власних господарсько-побутових вод у невеликих об'ємах, скид з рибогосподарських ставків, які мають незначний вплив, а також підприємств, які припинили діяльність та не планують її відновлення (за підтвердженою інформацією).

Для зменшення забруднення МПВ органічними, біогенними та небезпечними речовинами до програми заходів включено 179 заходів (87% від загальної кількості): реконструкція та будівництво очисних споруд населених пунктів; будівництво каналізаційних колекторів до існуючих очисних споруд; реконструкція та будівництво очисних споруд зливової каналізації міст; реконструкція та будівництво очисних споруд після водопідготовки; реконструкція очисних споруд промислових підприємств; утилізація відходів шламонакопичувачів.

До заходів, спрямованих на зменшення забруднення органічними, біогенними та небезпечними речовинами (дифузні джерела) належать також заходи: «Встановлення водоохоронних зон та прибережних захисних смуг водних об'єктів у районі басейну р. Дон в межах Харківської, Донецької та Луганської областей» та встановлення прибережних захисних смуг при здійсненні заходів з ревіталізації русел річок та озер, ремеандрування русел річок (26 заходів).

Відповідно до вимог Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод» від 12 січня 2023 року № 2887-IX (набрав чинності з 7 серпня

2023 року) **96 населених пунктів** району басейну річки Дон, популяційний еквівалент (далі – ПЕ) яких становить **2 тисячі і більше**, та **16 населених пунктів, ПЕ яких становить менше 2 тисяч**, планують збудувати/реконструювати КОС та КМ.

Запропоновані заходи щодо зменшення забруднення органічними, біогенними та небезпечними речовинами і їх реалізації в частині: нове будівництво чи реконструкція/модернізація за пропозиціями громад 55 ТГ: реконструкції/модернізації КОС та КМ потребують 77 об'єктів, в тому числі в 26 з третинною або належною очисткою стоків з вилученням сполук нітрогену та фосфору. Будівництво нових КОС та КМ планують здійснити 30 ТГ (35 заходів), в тому числі в 3 з третинною або належною очисткою стоків з вилученням сполук нітрогену та фосфору.

Серед заходів, спрямованих на зменшення забруднення органічними, біогенними та небезпечними речовинами (дифузні та точкові джерела): 174 заходи належать до 94 МПВ, які є «під ризиком» (ризик недосягнення екологічних цілей існує) і тільки 5 заходів відносяться до 4 МПВ категорії «можливо під ризиком» (можливо знаходиться під ризиком недосягнення екологічних цілей).

Запропоновані заходи, спрямовані на зменшення забруднення органічними, біогенними та небезпечними речовинами стосуються категорії «річки» по 74 МПВ з метою досягнення/підтримання «доброго» екологічного стану МПВ та 24 МПВ категорії «ІЗМПВ» з метою досягнення/підтримання «доброго» екологічного потенціалу МПВ.

Заходи, спрямовані на покращення/відновлення гідрологічного режиму та морфологічних показників.

Кількість заходів, спрямованих на покращення/відновлення гідрологічного режиму та морфологічних показників у разі порушення вільної течії річок, гідравлічного зв'язку між руслами річок та їх заплавами, гідрологічних змінах, модифікації морфології річок у басейні Дону - 38 на 31 МПВ (ремеандрування та ревітацізації русел річок, ревіталізації озер, ліквідації гребель та шлюзів-регуляторів, ін.), які також спрямовані на мінімізацію змін клімату.

З означених заходів для басейну Дону: 35 заходів на 28 МПВ, які є «під ризиком» (ризик недосягнення екологічних цілей існує), 2 заходи на 2 МПВ категорії «можливо під ризиком» (можливо знаходиться під ризиком недосягнення екологічних цілей) та 1 захід відноситься до 1 МПВ категорії «без ризику».

Заходи, спрямовані на зменшення/ліквідацію наслідків негативного впливу військових дій.

Воєнні дії в суббасейні Сіверського Дінця (в Харківській, Донецькій та Луганській областях) призвели до забруднення водних ресурсів, в тому числі в місцях питних водозаборів; пошкодження об'єктів інфраструктури, основних руслорегулюючих гідроспоруд та інших негативних наслідків.

Для зменшення/ліквідації наслідків негативного впливу військових дій до ПЗ включено основні заходи: реконструкція або будівництво каналізаційних очисних споруд та каналізаційних мереж міст; відновлення руйнувань гідровузлу Печенізького водосховища та Клебан-Бикського водосховища (мінімізація можливого впливу забруднення небезпечними речовинами шламонакопичувачів на межі з невідконтрольною територією з 2014 року та в зоні активних бойових дій); проведення досліджень щодо відновлення Райгородської греблі Райгородського гідровузла та Червонооскільської греблі Оскільського водосховища.

До додаткових заходів включено:

дослідження та моніторинг стану накопичувачів (ПрАТ «Северодонецьке об'єднання Азот», колишнього ВАТ «Лисичанська сода», ПрАТ «Авдіївський коксохімічний завод», ПрАТ «Центральна збагачувальна фабрика «Дзержинська»);

обстеження об'єктів водовідведення з наданням рекомендацій щодо необхідності та можливості їх відновлення в районі басейну р. Дон в межах Харківської (деокуповані території), Донецької та Луганської областей;

дослідження впливу військових дій на стан масивів поверхневих вод району басейну річки Дон;

інвентаризація поверхневих водних об'єктів та обстеження гідротехнічних споруд на водних об'єктах в районі басейну р. Дон в межах територіальних громад Харківської, Донецької та Луганської областей, територія яких перебувала під окупацією або в зоні активних бойових дій.

Інші заходи.

До заходів, направлених на вирішення інших ГВЕП відносяться заходи щодо зменшення впливу змін клімату, забруднення твердими побутовими відходами, в т.ч. пластиком, поширення та негативного впливу інвазійних видів, а також науково-дослідницькі, навчально-просвітницькі, інформаційні заходи, проведення громадських акцій, встановлення водоохоронних зон, інші.

Загальна оцінка ефективності запропонованих заходів для МПВ.

Відповідно до Порядку розроблення ПУРБ фінансування заходів, передбачених у ПЗ, здійснюватиметься за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів, а також інших джерел, не заборонених законодавством. Фінансування зазначених заходів з державного бюджету здійснюється в межах видатків, передбачених Державним бюджетом України на відповідний рік.

По кожному заходу було визначено рівень ефективності та виконано ранжування.

Заходи, які включені до ПЗ ПУРБ та пов'язані з ліквідацією наслідків збройної агресії РФ, матимуть примітку «+». Ці заходи, не підлягають оцінюванню та автоматично віднесені до групи з дуже високим рівнем ефективності. За результатами ранжування заходи поділяються за наступними рівнями ефективності: дуже висока, висока, середня, низька та дуже низька.

Всього 205 заходів на 104 МПВ. Загальна вартість всіх запропонованих заходів на період 2025 -2030 роки складає 34910,08 млн. грн., в розрахунку на одного мешканця в районі басейну р. Дон (8,0 млн. чол., дані за 2020 рік) припадає 4363,76 грн. (727,3 грн. в рік). Найбільш вартісними є заходи з реконструкції/модернізації КОС та КМ, з яких 6 з дуже високою вартістю заходів більше 1 млрд. грн (міста Харків, Северодонецьк, Лисичанськ, Горлівка, Мирноград, Торецьк) та будівництво та реконструкція мереж зливової каналізації та очисних споруд на них на території м. Харків.

До групи з дуже високим рівнем ефективності віднесено 27 заходів, з яких:

26 не підлягають пріоритизації (вплив війни): з реконструкції каналізаційних очисних споруд та каналізаційних мереж міст Вовчанськ, Святогірськ, Рубіжне, Северодонецьк, Кременна, Лисичанськ, Часів Яр, Новолуганське, Попасна, Соледар, Сіверськ, Гірське, Золоте; реконструкція очисних споруд після водопідготовки; відновлення руйнувань гідровузлу Печенізького водосховища та гідровузлу Клебан-Бикського водосховища; проведення досліджень щодо відновлення Райгородської греблі та греблі Оскільського водосховища; моніторинг стану шламонакопичувачів;

проведення досліджень щодо впливу військових дій на стан МПВ; інвентаризація поверхневих водних об'єктів та обстеження ГТС; обстеження об'єктів водовідведення.

1 захід - «Реконструкція каналізаційних очисних споруд, каналізаційних насосних станцій та каналізаційних мереж м. Харків Харківської ТГ Харківського району Харківської області».

Загальна вартість заходів 14029,23 млн. грн. (40 % від вартості всіх заходів), з них 3 з дуже високою вартістю заходів більше 1 млрд. грн.

Оскільки різні заходи мають соціальний вплив на одні й ті ж групи населення, то соціальний вплив очікується близько на 6500,0 тис. осіб, з яких по житлово-комунальній галузі для 1580,5 тис. осіб.

До групи з високим рівнем ефективності віднесено 17 заходів загальною вартістю 11509,4 млн. грн. (33 % від вартості всіх заходів):

12 заходів з реконструкції каналізаційних очисних споруд та каналізаційних мереж міст Горлівка, Мирноград, Торецьк, Куп'янськ, Краматорськ, Ізюм, Лиман, Дружківка, Слов'янськ, Костянтинівка, Авдіївка та Бахмут;

3 заходи з утилізації відходів хвостосховищ;

1 захід з будівництва та реконструкції мереж зливової каналізації та очисних споруд на них на території м. Харків;

1 захід з будівництва очисних споруд виробничих стічних вод після водопідготовки КП «Харківводоканал» зі скидом до р. Тетлега.

Оскільки різні заходи мають соціальний вплив на одні й ті ж групи населення, то соціальний вплив очікується близько на 3000,0 тис. осіб, з яких по житлово-комунальній галузі для 891 тис. осіб.

До групи з середнім рівнем ефективності віднесено 123 заходи загальною вартістю 6916,4 млн. грн. (20 % від вартості всіх заходів).

92 заходів з реконструкції каналізаційних очисних споруд та каналізаційних мереж населених пунктів, очисних споруд промислових підприємств;

4 заходи з будівництва очисних споруд виробничих стічних вод після водопідготовки КП «Компанія «Вода Донбасу» та КП «Попаснянський районний водоканал»;

2 заходи з будівництва та реконструкції мереж зливової каналізації та очисних споруд на них на території м. Костянтинівка та м. Бахмут;

24 заходи з ревіталізації річок та озер, встановлення прибережно-захисних смуг;

1 захід з дослідження визначення впливу інвазійних видів на стан МПВ;

Оскільки різні заходи мають соціальний вплив на одні й ті ж групи населення, то соціальний вплив очікується близько на 1877,0 тис. осіб, з яких по житлово-комунальній галузі для 449,1 тис. осіб.

До групи з низьким рівнем ефективності віднесено 32 заходи загальною вартістю 2421,5 млн. грн. (6,9 % від вартості всіх заходів).

18 заходів з реконструкції очисних споруд промислових підприємств;

11 заходи з ревіталізації річок, встановлення прибережно-захисних смуг;

3 заходи з проведення екологічних компаній та акцій.

Соціальний вплив очікується близько на 727,4 тис. осіб.

До групи з дуже низьким рівнем ефективності віднесено 6 заходів загальною вартістю 33,55 млн. грн. (0,1 % від вартості всіх заходів).

2 заходи з реконструкції очисних споруд промислових підприємств;

4 заходи з ревіталізації річок, встановлення прибережно-захисних смуг.

Соціальний вплив очікується близько на 50,5 тис. осіб.

В проекті Програми заходів для річкового басейну р. Дон з суббасейном Сіверського Дінця не представлені заходи в частині підземних вод.

ВИСТУПИЛИ: Гончаров, Разметаєв, Лихач, Жикаляк, Трофанчук

ГОЛОСУВАЛИ:

«ЗА» – 27

«ПРОТИ» – немає.

«УТРИМАЛИСЬ» – немає.

Рішення прийняте 27 голосами, що становить 100 % голосів присутніх на засіданні членів басейнової ради Сіверського Дінця та нижнього Дону.

ПР – 2

ВИРІШИЛИ:

1. Взяти до відома інформацію про підготовку проекту Програми заходів по Харківській, Донецькій та Луганській областях Розділу 8 Плану управління річковим басейном Дону в частині поверхневих вод, виконану:

з дотриманням вимог Методичних рекомендацій та Порядку розроблення ПУРБ; на підставі пропозицій місцевих органів самоврядування, підприємств-водокористувачів інших установ та організацій за погодженням з Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України по тимчасово окупованих територіях та активних бойових дій Харківської, Донецької і Луганської областей.

2. Відмітити відсутність в проекті Програми заходів по підземних водах.

3. Обговорення та ухвалення проекту Програми заходів в частині поверхневих вод Розділу 8 «Повний перелік програм (планів) для району річкового басейну чи суббасейну, їх зміст та проблеми, які передбачено розв'язати».

СЛУХАЛИ: Світлану Барабаш – заступника начальника Сіверсько-Донецького БУВР

Перед ухваленням членами басейнової ради проекту Програми заходів по Харківській, Донецькій і Луганській областях (Розділ 8 ПУРБ) з ранжуванням заходів по групах за рівнем ефективності за результатами аналізу економічної ефективності в частині поверхневих вод пропонується розглянути надані пропозиції та доповнення з відповідними поясненнями басейнового управління по кожному з них.

Пропозиції та доповнення до проекту Програми заходів від члена басейнової ради Геннадія Гончарова (НПП «Гомільшанські ліси») враховані та внесено зміни в частині:

у заході № 202 «Встановлення водоохоронних зон та прибережних захисних смуг водних об'єктів у районі басейну р. Дон в межах Харківської, Донецької та Луганської областей» – замінено слова «малі річки» на «водні об'єкти» в технічному описі.

у заходах №№ 16, 110, 111, 112, 113, 133, 137, 140, 141, 148, 149, 151, 152, 167, 172, 177 в описі заходу використано запропоновані формулювання

«Управління наносами (видобування донних відкладів не глибше рівня твердого природного дна)», «Управління рослинністю (механічне видалення дерев, кущів з акваторії)».

По інших зауваженнях надаються пояснення:

1. Близько 77 % запропонованих заходів стосуються реконструкції чи будівництва систем водоочистки та водовідведення, що свідчить про недостатню увагу державних органів та органів місцевого самоврядування до інших, визначених Планом управління, головних водно-екологічних проблем басейну.

Пояснення: Програма заходів ПУРБ Дону складалась з урахуванням аналізу антропогенних навантажень на стан масивів поверхневих вод, за результатами якого визначено, що найбільша частка забруднюючих речовин потрапляє до поверхневих водних об'єктів саме із точкових джерел.

Забруднення масивів поверхневих вод органічними та біогенними речовинами, в основному, зумовлене міськими агломераціями, а саме скидами зворотних (стічних) вод комунальних підприємств, а забруднення небезпечними речовинами, передусім, зумовлене скидами промислових стічних вод, що містять небезпечні забруднюючі речовинами.

У зв'язку з цим, основна частка заходів направлена саме на реконструкцію або будівництво очисних споруд комунальних та промислових підприємств.

У програмі заходів враховано всі головні водно-екологічні проблеми ПУРБ Дону, в т.ч. з урахуванням впливу військових дій в регіоні.

2. Органами місцевого самоврядування не запропоновано жодного цільового заходу на подолання визначених Планом управління таких головних екологічних проблем, як змив біогенних елементів з сільгоспугідь, забруднення вод пестицидами та іншими засобами хімічного захисту рослин, тобто дифузних джерела забруднення.

Пояснення: згідно з Методичними рекомендаціями формування програми заходів здійснюється з чинних програм та проектів (термін дії яких розповсюджується на 2025 і подальші роки), зокрема загальнодержавних цільових програм, Державного фонду охорони навколишнього природного середовища, Державного фонду регіонального розвитку, державних інвестиційних проектів, обласних цільових програм, програм розвитку ТГ, проектів міжнародної технічної допомоги та інших, а також заходів-пропозицій на період 2025-2030 роки.

У діючих програмах таких заходів передбачено не було. До Сіверсько-Донецького БУВР від органів місцевого самоврядування відповідних пропозицій не надходило.

Під час реалізації ПУРБ до програми заходів дозволяється вносити зміни та доповнення, у т.ч. включати додаткові заходи.

3. Запропонований СДБУВР захід № 202 «Встановлення водоохоронних зон та прибережних захисних смуг водних об'єктів у районі басейну р. Дон в межах Харківської, Донецької та Луганської областей» буде сприяти частковому вирішенню цієї проблеми, але він стосується лише малих річок, залишивши без уваги штучні водні об'єкти, озера, середні річки та основне русло Сіверського Дінця. Яким чином органи місцевого самоврядування будуть залучені до виконання цього заходу - залишається невизначеним. Розробка обласних природоохоронних програм щодо встановлення прибережних захисних смуг та водоохоронних зон, запобігання змиву

біогенних елементів з сільгоспугідь, забруднення вод пестицидами та іншими засобами хімічного захисту рослин має бути передбачена Планом управління.

Пояснення:

План управління річковим басейном як секторальний стратегічний документ має бути розроблений та реалізовуватися у міжвідомчій взаємодії з документами регіональних та місцевих стратегій – Планами відновлення та розвитку регіонів та територіальних громад. Означений захід дозволить вносити аналогічні заходи до місцевих та регіональних програм на всіх етапах реалізації ПУРБ.

4. Доцільність включення до плану управління заходу № 17 «Ревіталізація ділянок річки Сіверський Донець з встановленням прибережних захисних смуг в межах Слобожанської ТГ Чугуївського району Харківської області» має бути переглянута. Ревіталізація не може бути основною метою цього заходу тому що руслові ділянки тут мало трансформовані. Якщо метою заходу є певна діяльність для забезпечення безпеки функціонування мостових переходів, то має бути запропоновано спрямований на це новий захід.

Пояснення: зазначений захід запропоновано як такий, що пов'язаний з впливом військових дій, та його виконання передбачається тільки після проведення відповідних досліджень.

Пропозиції та доповнення до проекту Програми заходів від Департаменту захисту довкілля Харківської обласної військової адміністрації (А. Нерета) щодо внесення до програми заходів:

1. Будівництво або реконструкція каналізаційних очисних споруд та каналізаційних мереж с. Бірки Зміївської міської громади Чугуївського району Харківської області, смт. Малинівка Чугуївського району Харківської області.

Пояснення: Згідно з Методичними рекомендаціями, формування ПЗ здійснюється з чинних програм та проектів, термін дії яких розповсюджується на 2025 і подальші роки.

Означені об'єкти включено до Комплексної Програми охорони навколишнього природного середовища Харківської області на 2021-2027 роки, затвердженій рішенням обласної ради від 24.12.2020 № 9-VIII.

Щодо реконструкції ОС с. Бірки: згідно зі звітом про виконання програми у 2021 році захід було профінансовано на суму 5,0 млн. грн. (100%).

Щодо реконструкції ОС смт Малинівка: згідно зі звітом про виконання програми у 2021 році захід було профінансовано на суму 5,179 млн. грн. (98%). Запуск планується після поновлення повноцінного електропостачання внаслідок пошкодження ЛЕП від обстрілів з боку РФ.

Враховуючи високу ступінь готовності реконструкції означених об'єктів, а також початок терміну реалізації Програми заходів ПУРБ з 2025 року та відсутність пропозицій, означені заходи до Програми заходів включено не було.

Проте, в разі потреби протягом всього періоду громадських обговорень (протягом 6 місяців) є можливість за встановленою процедурою подати зазначені пропозиції з заповненими формами.

2. Будівництво та реконструкція мереж зливової каналізації та очисних споруд на них на території населених пунктів Харківської області, поверхневі стічні води з території яких потрапляють до поверхневих водних об'єктів.

Пояснення: Згідно з наданою пропозицією до програми заходів ПУРБ Дону включено захід «Будівництво та реконструкція мереж зливової каналізації та очисних споруд на них на території м. Харків Харківської ТГ Харківського району Харківської області» (198 випусків).

Інших пропозицій по мережам зливової каналізації не надходило.

3. Ревіталізація річок Харківської області, екологічний норматив якості води яких класифікується як «поганий» або «дуже поганий».

Пояснення: Означена пропозиція визначає напрям діяльності, а не конкретні заходи, для включення яких до програми необхідно визначення об'єктів та надання відповідних даних та технічних характеристик для внесення заходу до програми (згідно з встановленою формою).

До програми заходів включено відповідні заходи з ревіталізації річок Сіверський Донець, Сухий Торець, Бабка, Гнилиця, озера Крячковате, а також ліквідація 2 гребель на балці Без Назви (басейн р. Берека).

ВИСТУПИЛИ: Лихач, Гончаров, Разметаєв, Ярошевич, Трофанчук

ГОЛОСУВАЛИ:

«ЗА» – 27

«ПРОТИ» – немає.

«УТРИМАЛИСЬ» – немає.

Рішення прийняте 27 голосами, що становить 100 % голосів присутніх на засіданні членів басейнової ради Сіверського Дінця та нижнього Дону.

ПР – 3

ВИРІШИЛИ:

1. Ухвалити в цілому проект Програми заходів по Харківській, Донецькій та Луганській областях по масивах поверхневих вод району басейну р. Дон в частині поверхневих вод.

Виконавчий секретар басейнової ради Наталія БІЛОЦЕРКІВСЬКА

**Список присутніх на засідання
басейнової ради Сіверського Дінця та нижнього Дону в онлайн-режимі**

№	П.І.	Організація, яку представляє
члени басейнової ради Сіверського Дінця та нижнього Дону		
1.	Лихач О.	Донецька облдержадміністрація
2.	Трофанчук С.	Сіверсько-Донецьке басейнове управління водних ресурсів
3.	Шевцова В.	ПАТ «Авдіївський коксохімічний завод»
4.	Склярів О.	СГ «Верес»
5.	Паболков В.	КП «Харківводоканал»
6.	Шурко О.	КП «Компанія «Вода Донбасу»
7.	Жуганов С.	КП «Попаснянський Районний Водоканал»
8.	Якунін М.	Державна екологічна інспекція у Луганській області
9.	Контарьова Н.	Державна екологічна інспекція у Донецькій області
10.	Артюгіна І.	Державна екологічна інспекція у Харківській області
11.	Власенко Р.	Северодонецька районна військова адміністрація
12.	Разметаєв С.	Харківська обласна організація ВЕЛ
13.	Нерета А.	Харківська обласна державна адміністрація
14.	Приходько А.	Харківська обласна організація Українського товариства охорони природи
15.	Портянов А.	ГО «Сіверський Донець – Відродження»
16.	Зуяков А.	Регіональний ландшафтний парк «Клебан-Бик»
17.	Ніжельська О.	ГО «Кризовий медіа-центр «Сіверський Донець»
18.	Осадча Н.	Український гідрометеорологічний інститут ДСНС України та НАН України
19.	Дмитрієва Л.	Східна геологічна експедиція ДП «Українська геологічна компанія»
20.	Гончаров Г.	НПП «Гомільшанські ліси»
21.	Ференц В.	Луганська обласна державна адміністрація
22.	Божко Т.	Регіональний офіс водних ресурсів у Харківській області
23.	Сімашов Р.	Краматорська районна військова адміністрація
24.	Скидан В.	ТОВ «С-Альфа Грин»
25.	Кірющенко Г.	СО ПАТ «Донбасенерго» Слов'янська ТЕС
26.	Жикаляк М.	ДРГП «Донецькгеологія»
27.	Пасікова К.	ГО «Центр громадянського суспільства «Друкарня»
запрошені		
1.	Капуста Т.	Центр підвищення кваліфікації працівників водного господарства
2.	Власенко О.	Держводагентство України
3.	Кузнєцов І.	Харківська міська рада
4.	Карнаушенко О.	Харківська міська рада
5.	Задорожна М.	ТОВ «Центр екології та розвитку нових технологій»
6.	Ярошевич О.	Експерт
7.	Білоцерківська Н.	Сіверсько-Донецьке БУВР
8.	Барабаш С.	Сіверсько-Донецьке БУВР
9.	Сидоренко І.	Сіверсько-Донецьке БУВР
10.	Гаврилюк О.	Сіверсько-Донецьке БУВР
11.	Лоткова О.	Сіверсько-Донецьке БУВР